

Recenzja rozprawy doktorskiej Pana mgr. Waldemara Koralewskiego zatytułowanej: „Projekt identyfikacji wizualnej instytucji reprezentujących władzę publiczną w Polsce” sporządzona w związku ze wszczęciem przez Radę Wydziału Grafiki i Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi postępowania o nadanie stopnia doktora w dziedzinie sztuk plastycznych, w dyscyplinie artystycznej sztuki piękne.

„Typo–kryzys” [o potrzebie ewangelizacji w zakresie zasad dobrej typografii] to tytuł wykładu, który wygłosiłem blisko dziesięć lat temu na konferencji towarzyszącej Międzynarodowemu Festiwalowi Designu w Łodzi „Lodz-Design2009”. Prezentowałem wtedy słuchaczom liczne przykłady nieudolnych rozwiązań typograficznych w przestrzeni publicznej; w tym m.in. szyldy i znaki graficzne instytucji państwowych – także tych reprezentujących władzę publiczną w Polsce. Dlatego tym bardziej ucieszyłem się na prośbę Rady Wydziału Grafiki i Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych im. W. Strzemińskiego w Łodzi, dot. przygotowania recenzji pracy doktorskiej, która ma stanowić propozycję wizualnego antitotum na dotychczasowy brak spójności, konsekwencji i co za tym idzie profesjonalizmu w zakresie projektowania systemów identyfikacji wizualnej dla jednostek rządowych w Polsce.

Magister Waldemar Koralewski urodził się w 1985 roku w Kołobrzegu. W latach 2014-2015 odbył studia podyplomowe na Wydziale Grafiki i Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi w zakresie projektowania graficznego. Wcześniej ukończył studia podyplomowe z zakresu edytorstwa na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (2010-2012). Obecnie (od 2015 roku) jest doktorantem na Wydziale Grafiki i Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi w ramach Środowiskowych Studiów Doktoranckich. Waldemar Koralewski jest grafikiem–projektantem, który – jak wynika z dokumentacji – koncentruje swoje zainteresowania projektowe przede wszystkim na grafice wydawniczej, szeroko pojętym brandingu i projektowaniu publikacji na potrzeby dynamicznych mediów. W tym zakresie jego portfolio jest kompletne i przekonujące. Waldemar Koralewski był uczestnikiem kilku wystaw zbiorowych, które miały miejsce m.in. w przestrzeniach Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi i Miejskiej Galerii Sztuki w Łodzi. W dostarczonej dokumentacji nie doszukałem się informacji dot. wystaw indywidualnych Doktoranta. Pan Koralewski jest członkiem Stowarzyszenia Twórców Grafiki Użytkowej (STGU), laureatem kilku branżowych nagród i wyróżnień z zakresu projektowania graficznego.

Przedmiotem rozprawy doktorskiej jest opracowanie graficzne identyfikacji wizualnej instytucji reprezentujących władzę publiczną w Polsce. Praca liczy w przybliżeniu trzysta stron i podzielona została na dwie części. W części pierwszej doktorant analizuje m.in. tło historyczne i istotę podjętego problemu, prezentuje wyniki gruntownie przeprowadzonego research’u, z którego wyciąga słuszne dla dalszych prac – projektowych – wnioski.

Przeprowadzone przez Doktoranta wnikliwe badania dają jednoznaczny obraz problemu wizerunkowego organów rządowych działających w obszarze Rady Ministrów, tj. rządu, ministerstw i agencji zależnych.

Dowolność przy identyfikowaniu jednostek rządowych w Polsce doprowadziła do sytuacji, w której poszczególne resorty korzystają z różnych rozwiązań projektowych. Brak kontroli nad komunikacją wizualną, mnogość konfiguracji, wielość form i stosowanych rozwiązań, brak spójnych zasad w zakresie stosowania wizerunku orła i chaos w warstwie typograficznej skutecznie oddalają od spójnego wizerunku organizmu władzy.

Część ministerstw posługuje się bowiem wizerunkiem orła jako samodzielnym sygnetem lub w zestawieniu z innym znakiem a przedstawienia orła niekiedy znacznie się od siebie różnią. Panuje chaos i brak spójności w zakresie tożsamości wizualnej organów władzy państwowej i administracji rządowej.

Doktorant wskazuje na niskie standardy projektowe i brak konsekwencji w zakresie komunikacji wizualnej instytucji zaufania publicznego. Zauważa, że niekoherentny obraz wskazywać może na brak współpracy między ministerstwami.

Z analizy wynika, iż na 18 funkcjonujących ministerstw (stan na dzień 13.11.2017 r.) każde posługuje się innym logo. W takich warunkach całościowe spojrzenie na instytucje reprezentujące władzę publiczną jest niezwykle trudne o ile w ogóle możliwe. Autor słusznie wskazuje na potrzebę unifikacji systemu identyfikacji wizualnej rządu. Analizuje inspirujące przykłady z innych krajów (m.in. z Holandii, Francji, Hiszpanii, Niemiec, Wielkiej Brytanii). Zadaje szereg specjalistycznych pytań wystosowanych do poszczególnych ministerstw, na które zwykle nie uzyskuje satysfakcjonujących odpowiedzi. W ramach rozprawy doktorskiej proponuje spójne rozwiązanie projektowe dla instytucji podległych Radzie Ministrów a zatem ujednoczenie identyfikacji wizualnej Państwa w relacji z jego obywatelami.

W drugiej części dysertacji autor skupia się na prezentacji zaprojektowanego znaku i przykładach jego zastosowania w ramach opracowanego systemu identyfikacji wizualnej. W jego skład wchodzi m.in. projekty: papieru firmowego, kopert, identyfikatorów, segregatora, plakatów/citylightów, banerów wielkoformatowych i layout strony internetowej. W moim odczuciu w systemie tym zabrakło jedynie elementów często wykorzystywanych przez instytucje rządowe takich jak rollup czy ścianka dla mediów z multiplikacją logo (dla potrzeb szerszych i ciaśniejszych kadrów) jak również anglojęzycznej wersji projektów, co jednak pozostaje bez wpływu na znakomity odbiór całości.

W projekcie tym spotyka się klasyka z nowoczesnością. Klasyka symboliki orła znajduje nowatorską formę, która dodatkowo zestawiona została z radykalną, funkcjonalną typografią.

Nowe logo składa się z sygnetu i logotypu, które oddzielone zostały wertykalną, karmazynową linią. Rysunek orła, powstały na potrzeby pracy doktorskiej, został pozbawiony zbędnych detali. Autor wyeliminował wiele elementów tworzących jego dotychczasową, złożoną formę. Pozbył się m.in. szeregu drobnych linii, cieniowania i gradientów, którymi cechuje się aktualnie obowiązujące – nieco „malarskie” – godło Polski, które nie nosi znamion dobrze zaprojektowanego znaku graficznego. W nowym logo sygnet został zestawiony z jednoelementową, zdyscyplinowaną antyką bezszeryfową Applied Sans Pro w odmianie skondensowanej i „medium condensed”. Znak jest syntetyczny w formie, uniwersalny i czytelny. Zachowuje swoją funkcjonalność niezależnie od skali reprodukcji i techniki wykonania (z pominięciem przekroczenia określonego przez Autora skrajnego pomniejszenia znaku). Posiada zatem najważniejsze cechy profesjonalnie opracowanego znaku graficznego włączając w to także korektę optyczną światła międzyliterowych we wszystkich wersjach znaku dla poszczególnych resortów.

W moim odczuciu proponowana forma graficzna orła – symbolu suwerenności i jedności państwa – budzi zaufanie i wiarygodność. Lekka i przejrzysta, graficzna reprezentacja narodowego symbolu wydaje się mieć wyraz ponadczasowy. Przejrzystość formy podkreśla tu transparentny charakter, jakim powinno cechować się państwo w relacjach z obywatelami. Znak powstał z poszanowaniem historii i tradycji a prace projektowe poprzedziła wnikliwa analiza zagadnień z zakresu heraldyki i weksylologii. Symbolika i wyraz zaproponowanego znaku nie budzą kontrowersji, są spokojne i „bezkonfliktowe”. Dojrzałe w formie i wyszukane. Nawiasem mówiąc w tego typu projektach nie ma miejsca na wirtuozerię form graficznych a projektowanie na potrzeby rządu to jeden z obszarów, które pozostają najbardziej narażone na krytykę.

Standaryzacja znaków graficznych powinna sprawić, że odbiorca z łatwością zorientuje się, iż ma do czynienia z reprezentacją organów władz publicznych. Proponowany system identyfikacji wizualnej ma prezentować opinii publicznej konsekwentny i spójny wizerunek instytucji dostępnych dla obywateli. Dodatkowo dobrze zaprojektowany system identyfikacji organów władzy ma wpływ na kształtowanie się opinii obywatela o państwie.

Projekt ten ma szansę realnie przyczynić się do rozwiązania problemu jakim jest obecnie panujący chaos. Sądzę, że nowy wizerunek sfery rządowej miałby szansę zyskać akceptację społeczną. System posiada czytelne zasady i jest gotowy do wprowadzenia w życie jak również do ewentualnej rozbudowy. Jego implementacja przyczyniłaby się do uporządkowania ważnej sfery życia publicznego – komunikacji na linii organy państwa–obywatele. Otwartość systemu zapewnia możliwość łatwej rozbudowy dla potrzeb kolejnych instytucji władzy publicznej – np. agencji podlegających rządowi i ministerstwom. Jak pisze Autor: „*Celem, który przyświecał projektowi jest jego wdrażalność*”. Tego właśnie życzę – nie tylko Panu Waldemarowi Koralewskiemu – ale przede wszystkim Radzie Ministrów i organom podległym.

KONKLUZJA

Biorąc pod uwagę zawartość merytoryczną, naukowo-badawczą i przede wszystkim projektową przedstawionej rozprawy doktorskiej Pana mgr. Waldemara Koralewskiego stwierdzam, że przygotowana przez niego praca doktorska stanowi oryginalne, nowatorskie rozwiązanie, stanowiąc niewątpliwie istotny wkład w rozwój reprezentowanej przez niego dyscypliny artystycznej oraz spełnia wymogi ustawowe określone w *Art. 13 ust. 1 Ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki z dnia 14 marca 2003 r. (Dz. U. Nr 65 poz. 595 z późniejszymi zmianami)*.

W związku z powyższym w pełni popieram wniosek Rady Wydziału Grafiki i Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi o przyznanie mgr. Waldemarowi Koralewskiemu stopnia doktora sztuki w dziedzinie sztuk plastycznych, w dyscyplinie artystycznej sztuki piękne.

dr hab. Michał Kacperczyk